

Årsmelding 2017

Tromsø forskningsstiftelse, org. nr. 991 934 928

1. Om Tromsø forskningsstiftelse

Tromsø forskningsstiftelse (TFS) er opprettet av Trond Mohn i stiftelsesdokument av 28. mars 2007 og har som formål å støtte langsiktig grunnleggende forskning og forskningsfremmende tiltak, herunder forskningsstrategiske rekrutteringstiltak, ved UiT Norges arktiske universitet (UiT). Stiftelsens vedtekter ble våren 2017 justert slik at det også kan gis støtte til tilsvarende formål ved andre institusjoner i landsdelen når dette innebærer samarbeid med UiT.

Stiftelsen har til sammen fått 400 MNOK av Trond Mohn. Midlene skal deles ut innen 2025.

2. Stiftelsens kapital

Ved utgangen av 2017 var markedsverdi av TFS's investeringer i aksjer og verdipapirer 354,7 MNOK. Styret i stiftelsen vedtar årlig stiftelsens forvaltningsstrategi i tråd med stiftelsen overordnede formål og virkeperiode og stiftelsens kapital er forvaltet i henhold til denne.

I 2017 har stiftelsens kapital blitt forvaltet av SpareBank 1 Kapitalforvaltning (tidligere SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning). Selskapet har konsesjon fra Finanstilsynet for aktiv kapitalforvaltning. Styret i stiftelsen holdes løpende orientert om aktiviteten i henhold til forvaltningsstrategien og resultatene av denne.

Kapitalen er plassert i ulike typer obligasjoner med god likviditet, samt i obligasjoner utstedt av industriforetak, egenkapitalbevis og ulike typer norske og internasjonale fond. Også disse posisjonene er likvide.

Styret er klar over risikoen for verdisvingninger i finansmarkedene og har lagt til grunn en bred diversifisering i investeringsstrategien, både med hensyn til aktivaklasser og antall posisjoner innenfor den enkelte aktivaklasse.

Stiftelsens midler forvaltes i to ulike forvaltningsengasjement og 2017 oppnådde det minste engasjementet som også har kortest gjenværende levetid, en avkastning på 3,45% dvs 0,81 MNOK (2016: 2,72 %). Det største engasjementet oppnådde en avkastning på 9,07% dvs 29 MNOK (2016: 6,89 %).

3. Stiftelsens tildelinger og virksomhet

Stiftelsens overordnede mål er å omsette stifterens intensjoner og pengegaver til god forskning – til beste for samfunnet som i neste omgang skal få nytte av forskningsvirksomheten.

Per 31.12.17 er det bevilget totalt 326,9 MNOK. Av dette er totalt 150,5 MNOK utbetalt. Stiftelsens totale prosjektgjeld er således 176,4 MNOK. Av dette er totalt 27,6 MNOK kortsiktig gjeld som kan komme til utbetaling i løpet av 2018.

Stiftelsen praktiserer at tildelinger kostnadsføres når vedtak er fattet (avtale blir signert i ettertid).

I 2017 har TFS vedtatt å forplikte seg til å bidra med totalt 67,5 MNOK til 15 ulike prosjekter. Tildelinger er konsentrert om flerårige prosjekter som kan bidra til kompetansebygging og tematiske forskningsatsinger,

samt midler til infrastruktur og utstyr. I tillegg til gavene fra TFS, bidrar også mottakerinstitusjonene med egne midler og ressurser til prosjektene. For flere av prosjektene kan mottakerinstitusjonen også søke om statlig gaveforsterkning.

TFS har i 2017 utvidet sitt samarbeid med søsterstiftelsen Bergens forskningsstiftelse (BFS), ved et felles matematikkprogram og utvikling av et felles forskningsprogram i nukleærmedisin/PET.

KOMPETANSE

Stiftelsen vedtok i 2015 å opprette, i samarbeid med UiT, et fireårig rekrutteringsprogram for å fremme rekruttering av fremragende unge forskere til UiT. Programmet endret navn i 2017 til TFS Starting Grant. Programmet omfatter alle universitetets fakulteter og UiT nominerte ni kandidater hvorav fire kandidater gikk videre til finalerunden. Stiftelsen vedtok i 2017 å bevilge midler til tre slike framragende unge forskere etter en grundig ekstern evalueringsprosess. Til sammen seks kandidater er til nå rekruttert gjennom programmet.

TFS Starting Grant Call 2017

11,9 MNOK	Eva-Stina Edholm, <i>Innate T cell Defense in Fish (iTD)</i> - prosjektperiode: 4 år
11,9 MNOK	Jana Jágerská, <i>UiTrace - Ultra-sensitive Integrated Trace gas sensors</i> - prosjektperiode: 4 år
11,9 MNOK	Alexander Tøsdal Tveit, <i>Cells in the Cold</i> - prosjektperiode: 4 år

Fem av seks TFS Starting Grant forskere er rekruttert internasjonalt. Det forventes at kandidatene skal kvalifisere seg til å vinne fram i konkurransen om annen ekstern finansiering fra kilder som NFR og EU i løpet av perioden. En av kandidatene, Jana Jágerská, hadde i løpet av evalueringsprosessen for TFS Starting Grant lykket med prestisjetunge tildelinger fra NFR unge forskertalenter og ERC Starting Grant.

Andre kompetanseprosjekter

0,03 MNOK	TFS Starting Grant Forum
3 MNOK	II Prosjektstillinger. Forskningslaboratorier for idrett og fysisk aktivitet i Alta og Tromsø» UiT, Idrettshøgskolen (<i>vedtatt 2016, men kostnadsført 2017</i>)

Dette er en tildeling til oppstart av et forum for kandidatene som oppnår et TFS Starting Grant. Det er ønskelig at forumet bidrar til erfaringsdeling og faglig fellesskap på tvers av faggrenser, og på den måten gjøre etableringen av egen forskningsgruppe ved UiT lettere.

INFRASTRUKTUR

Stiftelsen støtter også større, kompleks forskningsinfrastruktur ved UiT og hadde i 2017 en egen infrastrukturutlysning med tildeling inntil 8,2 MNOK. Stiftelsen mottok 14 søknader. Forskningsstrategisk utvalg ved UiT evaluerte og rangerte søknadene. Stiftelsen valgte å forplikte seg til å støtte følgende prosjekt:

2,9 MNOK	Marbio – en analyseplattform for bioprospektering (automatisert koloniplukker).
Prosjektleder: Jeanette Hammer Andersen
2,4 MNOK	Arctic ABC Fjord (2 plattformer - miljøovervåking i fjordis). Prosjektleder: Jørgen Berge
1,5 MNOK	Instrument infrastructure for post-genomic technologies (Epigenetics) and chronobiology. Prosjektleder: Shona Wood
1,3 MNOK	ICOM: Ice-Cold Microorganisms Environmental laboratory. Prosjektleder: Jurgen Mienert

0,42 MNOK	Oppgradering av CT og kompetanseheving» Finnmarkssykehuset, røntgenavdeling (vedtatt 2016, men kostnadsført 2017)
3MNOK	I. Infrastruktur. Forskningslaboratorier for idrett og fysisk aktivitet i Alta og Tromsø» UiT, Idrettshøgskolen (vedtatt 2016, men kostnadsført 2017)

TEMATISK SATSING

Stiftelsen støtter også rekruttering og kompetansebygging innenfor tematiske områder. De nyeste initiativene er innen matematikk og nukleær medisin/PET.

0,2 MNOK	<i>PET seminar, Rune Sundset (Nukleærmedisin)</i>
6,4 MNOK	<i>Symmetry in quantitative and algorithmic real algebraic geometry. Prosjektleder Cordian Riener, prosjektperiode: 4 år + ev en forlengelse på 2 år</i>
3,2 MNOK	<i>Nasjonal utlysning matematikk sammen med BFS: Joint programme: Pure Mathematics in Norway, prosjektperiode: 4 år + ev en forlengelse på 2 år</i>

Matematikksatsningen evalueres innen programmets 4. år, og TFS har satt av hhv 3.2 MNOK og 1.6 MNOK til mulig 2 års videreføring av programmet gitt positiv evaluering og styrets vedtak. Denne avsetningen er tatt med i oversikten over tildelinger, men endelig vedtak vil bli fattet etter evaluering i 2022.

ANDRE PROSJEKTER

3,0 MNOK	<i>Læstadianisme - Bokprosjekt (LaBo). Prosjektleder: Rolf Inge Larsen</i>
----------	--

PLANER FOR TILDELINGER I 2018

I november 2017 offentliggjorde stiftelsen to nye utlysinger:

- 4-årige TFS Starting Grant Call 2018 for fremragende unge forskere. Søknadsfrist 15. februar 2018.
- Forskningsprogram i nukleærmedisin/PET i samarbeid med BFS. Søknadsfrist 1. juni 2018

Styret arbeider aktivt med å identifisere gode prosjekt i samsvar med stiftelsens tildelingsstrategi.

STIFTELSENS SYNLIGHET

Stiftelsen har i 2017 arbeidet med økt synlighet for forskningen som finansieres og har i den sammenheng valgt å bruke **stiftelsens årsmarkering** som et viktig tiltak. Årets tildelinger til tre fremragende unge forskere (TFS Starting Grant) samt tildelingen til matematikkandidaten knyttet til TFS og BFS nasjonale matematikkprogram ble markert ved årsmarkering ved UiT den 23.11.2017 på BFE-fakultetet. Arrangementet samlet ca 100 personer og ga fin oppmerksomhet omkring stiftelsens aktivitet.

Mohnprisen: Stiftelsen vedtok i 2016 å tildele midler til Den internasjonale Mohnprisen for fremragende forskning relatert til Arktis. Prisen ble lansert 15. august 2017 av utenriksminister Børge Brende. Til Mohnprisen kan det nomineres en enkeltperson eller et fagmiljø som har levert fremragende forskning, som har en ledende internasjonal posisjon, som har gjort seg bemerket på sitt område, og som har bragt til veie banebrytende ny kunnskap om Arktis (<https://uit.no/mohnprisen>). Vinnerne av prisen ble kunngjort 5. desember 2017, og ble delt mellom to aktører: teamet bak The Meaning of Ice og dr. Eddy Carmack. Arrangement for markering av tildelingen fant sted under Arctic Frontiers i januar 2018.

Nye nettsider som i større grad presenterer resultatene av stiftelsens arbeid er startet opp og vil være klare i løpet av våren 2018.

4. Organisering av stiftelsens arbeid, likestilling og det ytre miljø

TFS Styret har hatt fire styremøter i 2017 og behandlet 49 saker. Styret har implementert endringene i styresammensetningen som fulgte av vedtektsendringene. Det ble i tillegg utarbeidet en samarbeidsavtale mellom UiT og TFS, som ble signert 2.6.2017. Det er i hht til denne avtalen gjennomført to dialogmøter mellom UiT og TFS i 2017.

Styremøtet i september ble holdt på Svalbard, der styret utarbeidet strategi og kriterier for tildeling som skal legges til grunn for arbeidet framover.

TFS og BFS har etablert et tettere samarbeid om enkelte satsinger og et tett administrativt samarbeid.

Styret består av to kvinner og tre menn. Stiftelsen diskriminerer ikke kjønn ved valg av styremedlemmer. Stiftelsen forurensrer ikke det ytre miljø.

Stiftelsen har et vitenskapelig rådgivende utvalg, sammensatt av anerkjente fagpersoner, hvorav et internasjonalt medlem med god innsikt i norsk forskning. I arbeidet med vurdering av innkomne søknader benytter det rådgivende utvalget internasjonalt anerkjente forskere innen fagfeltene søknadene dekker. Utvalgsmedlemmene bistår med rekruttering av slike fagpersoner. Det skal videre kunne ta del i vurderingen av fremdriften i igangsatte prosjekter.

Stiftelsen har ingen ansatte. Administrasjonen flyttet i februar 2016 fra UiT til Norinova Technology Transfer AS og er bemannet med en permanent innleid person som koordinerer arbeidet i stiftelsens styre og Rådgivende utvalg.

Sparebank 1 Regnskapshuset er stiftelsens forretningsfører, SpareBank 1 Forvaltning forvalter kapitalen og PWC er stiftelsens revisor.

5. Avsluttende kommentarer

Styret kjenner ikke til noen forhold for bedømmelsen av stiftelsens stilling og resultat av virksomheten som ikke framgår av balanse, resultatregnskap, noter og styrets beretning.

Styret søkte i samråd med donator, i første kvartal 2017 Stiftelsestilsynet om endring av stiftelsens vedtekter (såkalt omdanning). Endringen ble meddelt innvilget 2. juni 2017 og medfører en viss utvidelse av stiftelsens formål, samt at kompetanse til å oppnevne styrets leder ble endret.

Stiftelsen mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven bekreftes at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Tromsø, den 15. mars 2018

.....
Sveinung Hole
Styrets leder

.....
Kjell Kolbeinsen
Styremedlem

.....
Anne Husebekk
Styremedlem

.....
Kjell Arne Røvik
Styremedlem

.....
Marit Reigstad
Styremedlem